No. 1130 | Zaterdag 19 Augustus 1905. | 22ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaaí

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 18 Aug.

DE ONTWERP-VERORDENING,

regelende het onderwijs in de Kolonie Curaçao.

III.

Kostelijk en *kostbaar* zijn twee zeer verschillende woorden, al worden ze soms door elkaar gebruikt. *Kostelijk* beteekent: uitstekend, innerlijke waarde hebbend. *Kostbaar* is iets, dat veel geld kost, of waarvoor veel geld gevorderd wordt. Zoo kan ééne en dezelfde zaak kostelijk zijn en toch niet kostbaar, en omgekeerd, kostbaar en toch niet kostelijk.

Aldus komt ons deze Ontwerp-Verordening voor: *kostbaar* en toch niet *kostelijk*. Men meene niet, dat wij, evenals de „Curaçaosche Courant" in haar nummer van eenige weken geleden, alleen het oog hebben op het Bijzonder Onderwijs. Zeker, al krijgt dit slechts het droge stukje brood, dat dit ontwerp het toedenkt, dan nog zullen de kosten stijgen, maar wij hebben ook het oog op het Openbaar Onderwijs. Dat verslindt nu reeds enorme schatten, (men herinnere zich de *f*88 voor elken leerling uit ons voorlaatste nummer), maar de gezamenlijke uitgaven voor het Openbaar Onderwijs zullen nog hooger stijgen, als eenerzijds het aantal onderwijskrachten in overeenstemming gebracht wordt met dit Ontwerp, en anderzijds nieuwe scholen moeten worden opgericht. De Hoofdplaats van Curaçao zal nog het dichtst bij het gevorderde aantal onderwijskrachten komen; maar op de Bovenwindsche Eilanden, hoe is daar de toestand?

Nu is het een door de ondervinding bewezen zaak:

1°. Dat het aantal onderwijzers voor die scholen gevorderd, onmogelijk in de kolonie te vinden is.

2°. Dat zij dus uit Holland moeten komen.

3°. Dat men ze in Holland voor een minimum van *f* 800 niet vindt, zooals verleden jaar nog voor Bonaire bewezen is, waar men beneden de *f* 1200 geen onderwijzer van bijstand kon krijgen.

Men rekene nu maar eens uit, welk eene verhooging van uitgaven dit medebrengen zal, niet alleen aan jaarlijks terugkeerende salarissen, maar ook aan overtochts- en uitrustingskosten, en *last not least*, naderhand aan pensioenen.

Dat reeds alleen zou de Wet kostbaar maken; doch er is meer. Voortaan zullen er voor de twee hoogste klassen van alle landsscholen op de Beneden- en op de Bovenwindsche eilanden verschillende „bij–acten" of aanteekeningen gevorderd worden. Al wie in het bezit is van een dergelijke bij-acte voor talen, landbouw, gymnastiek enz. zal daarvoor eene jaarlijksche toelage krijgen van *f* 50 voor elke bijacte. Uitstekend; dat zal de studie en den ijver voor het verkrijgen dier bij-acten,...... *maar ook de kosten* van het onderwijs verhoogen.

~~En komt men er verder mede?~~ Sluit het bezit dier acte de verplichting in zich, om er verder onderwijs in te geven zonder vergoeding? Wij gelooven niet, dat die heeren-bezitters-van–bijacten daartoe te vinden zullen zijn. Dus alweer meer kosten ter vergoeding van dien arbeid. Vergoedt men dien arbeid niet, dan staan zij die onderwijs geven in die vakken gelijk met hen die er geen onderwijs in geven, maar wel de acte daartoe bezitten. Dat zal toch wel niemand billijk noemen.

Onze conclusie is dus nu reeds gewettigd, als wij beweren, dat dit ontwerp een kostbaar ontwerp is.

Ook met betrekking tot het Bijzonder Onderwijs.

De kosten zullen, al is de subsidie aan het Bijzonder Onderwijs dan nog zoo miniem, dat ze met droog brood kan vergeleken worden, toch altijd stijgen. En met welk resultaat? Dat het onderwijs in de *buitendistricten* niet verbeterd wordt. Want in geen afzienbaren tijd, zal het Bijzonder Onderwijs, dat kader van onderwijskrachten in de buitendistricten kunnen hebben, zooals dit ontwerp het verlangt. t' Is zelfs eene quaestie, of het Bijzonder Onderwijs op denzelfden voet, als tot nu toe, zal kunnen blijven doorgaan dat onderricht te blijven verstrekken. Dit is geen dreigement, gelijk de Curaçaosche correspondent van het *Het Vaderland* verleden jaar het geliefde te noemen, maar waarheid.

Als iemand bij de keel gegrepen wordt en roept: „Ik stik," dan is dat geen dreigement, maar eenvoudig een teekenen van den toestand. Zoo ook wanneer het Vicariaat van Curaçao zegt: „zóó is mij het leven onmogelijk, zóó kan ik alle scholen niet onderhouden" dan is dat geen dreigement, maar eenvoudig de treurige werkelijkheid.

En wil men nu met één oogopslag geheel de kostbaarheid van het ontwerp overzien, dan leze men even art. 15 van het ontwerp:

Art. 15. Dit [openbaar, elementair] onderwijs wordt in de geheele Kolonie gratis verstrekt aan kinderen van minvermogenden enz.

In de *geheele Kolonie* zouden dus kostelooze scholen moeten worden opgericht. Opent dan maar uwe beurzen, gij arme belasting-betalers, laat de stroomen uwer klinkende rijksdaalders vloeien in de koffers van den fiscus; want zij zullen noodig zijn.

Laat dan de ambtenaren van Openbare Werken maar overal kostbare scholen en onderwijzers-woningen bouwen, en die scholen meubileeren en onderhouden! Deze bedenking bracht verleden jaar zelfs *De Nieuwe Rotterdamsche Courant* er toe te zeggen, dat. als het Vicariaat van Curaçao voor *f* 30.000 wil doen, wat aan het Gouvernement *f* 100.000 zou kosten, er dan tegen het verzoek van den Apostolischen Vicaris, geen redelijk bezwaar kon ingebracht worden.

Het laatste hoofdstuk van het ontwerp brengt in een zijner artikelen, (art. 52). ook nog een verrassinkje. Daar wordt nl. het ambt genoemd van *Administrateur der schoolcommissie.*

Het Bestuur had eigenlijk eerlijker gedaan met den naam van *Inspecteur* van het onderwijs te behouden, daar zijne functiën, behalve die van secretaris der schoolcommissie, geheel en al overeenkomen met die van een Inspecteur. Deze ambtenaar zal een eminent man moeten zijn. Hij zal verstand moeten hebben van meer uitgebreid lager onderwijs, van alle vakken, die op de Curaçaosche scholen kunnen onderwezen worden, van Fransch, Duitsch, Engelsch en Spaansch, van wiskunde, boekhouden, land- en tuinbouw, van natuurkunde en natuurkennis enz. enz. in één woord, hij zal een universeel mensch moeten zijn. En zoo iemand meent het Bestuur te kunnen vinden voor ......*f*1200, een pastoorstraktementje!

Een van beiden nu: òf die administrateur is niet voor zijn taak berekend, en dan is *f*1200 nog te veel en zijn de onderwijzers en het onderwijs te beklagen, òf hij is voor zijne taak wel berekend, maar dan krijgt men zoo'n universeel mensch niet onder de *f*4000. Alweer dus een kostbaarheid meer.

Doch genoeg hiervan. Wij mogen niet te veel van het geduld der lezers, die niet allen evenveel belang stellen in onderwijszaken, vorderen.

Alleen willen wij nog even opmerken, dat in een zoo ernstig en droog Ontwerp als dit, de *note comique* niet ontbreekt, zelfs niet in art. 1.

Daar wordt gezegd: „Ieder ander onderwijs wordt voor de toepassing dezer verordening als schoolonderwijs beschouwd." Hier rezen voor onzen geest de talrijke naaischooltjes, die op alle punten van stad en land bestaan. Wij zagen reeds in den geest den hoog ernstigen en deftigen Inspecteur van het Onderwijs, pardon, den Administrateur

Feuilleton.

METEOORSTEENEN

DOOR

Dr. M. Wilhelm Meijer.

Onlangs bevond ik mij op een bijeenkomst van gezanten uit alle oorden der wereld, niet uit de wereld der menschen, maar uit die der sterren. Van heinde en ver uit de eindelooze ruimten des heelals waren zij gekomen en vereenigd in een groote zaal. Het was in het Weener Hofmuseum, waar zich de grootste en kostbaarste verzameling van meteoren bevindt.

Wanneer die boden uit de eindelooze ruimten eens konden spreken! Wat zouden zij ons weten te verhalen uit die werelden daarbuiten, waar zij op hun duizenden jaren langen tocht voorbijsnelden, tot zij op onzen aardkloot aanlandden, ten val kwamen en nu uitrusten, zorgvuldig bewaard, als wondervolle zeldzaamheden der natuur! Er zijn meteoren, waarvan één gram tot 20 mark kost, dat is tienmaal duurder dan goud; van de goedkoopsten vertegenwoordigt het kilo nog altijd een waarde van minstens 120 mark.

Helder stralend, gelijk het bovenaardsche gasten betaamt, kwamen zij te voorschijn, en met de dreunende stem van den donder verlangden zij toegang in onze kleine wereld. Dikwijls kan men den loop van dit onze atmospheer binnendringende lichaam in die mate nagaan, dat men daaruit zijn baan berekenen kan, die het vroeger beschreef, lang nog voor het op onze aarde werd opgemerkt. Men heeft berekend, dat de meteoren met een ontzagwekkende snelheid tot ons komen, een snelheid, die minstens 35 kilometer per seconde, doch in sommige gevallen nog aanmerkelijk meer dan 100 kilometer per seconde bedraagt.

Honderd kilometer per seconde! De snelste spoortreinen leggen dien afstand per uur af; de meteoren zijn dus een middel van vervoer, dat een 3600 maal grootere snelheid bezit. Daardoor loopt het echter ook niet zonder ongevallen af. In de ledige wereldruimte waren zulke enorme snelheden wel mogelijk, maar in de lucht van onze atmospheer ontmoeten zij een tegenstand, als ware die lucht een ondoordringbaar staalpantser. Zij worden daarin tot volkomen stilstand gebracht en hullen zich bij die stuiting in een zwarte wolk, waaruit zij alleen krachtens de wetten van de aantrekkingskracht der aarde verder neervallen.

Wat zou onze planeet anders doorboord zijn, wanneer zij het beschermend pantser van dit luchtkleed niet bezat! Uit het aantal *werkelijk opgemerkte* neergestorte meteoren, dat jaarlijks ongeveer vijf bedraagt, kan men besluiten, dat over de geheele aarde jaarlijks van 600tot 900 steenen uit den hemel vallen, dus dagelijks twee of drie. Het gewicht der aarde moet moet daardoor jaarlijks minstens 300.000 K. G. toenemen. Daar het geheel gewicht der aarde in een rond getal zes quadrilloenen kilòs bedraagt, zoo zouden er twintig trillioen jaren noodig zijn, om de geheele aarde alleen uit meteorsteenen samen te stellen. Dat is nu wel een beetje veel, maar heeren astronomen schrikken niet terug voor groote getallen. In allen ernst heeft men de hypothese opgeworpen, dat over het algemeen alle wereldlichamen oorspronkelijk uit zulke zwermen van meteorsteenen ontstaan zijn, die op bepaalde plaatsen van het heelal tot groote wolken zich bij elkander voegden. Sommige nevelvlekken aan den hemel zouden dan zulke meteorenwolken zijn.

Wanneer wij zulk een geschenk des hemels, dat ons voor de voeten valt, onmiddelijk wilden opnemen, zouden wij er ons duchtig de handen aan branden; en toch, wanneer men zulk een steen terstond na zijn val uit elkander slaat, vindt men hem van binnen ijskoud. Hierover behoeft men zich niet te verwonderen, want deze vreemdeling doorliep te voren reeds sedert ontelbare duizenden van jaren de wereldruimten, waarvan de temperatuur zeker minstens tot 200 graden onder nul daalt.

der Schoolcommissie, die naaischooltjes bezoeken en het onderwijs daar nagaan, of het lokaal wel in orde is, of het onderwijs wel beantwoordt aan de eischen, die aan goed naaionderwijs kunnen gesteld worden, enz.

Maar vallen dan die naaischooltjes ook onder de wet? Wis en zeker, goede lezer. Wij hebben in de heele wet niet kunnen vinden, dat zij vrij zijn van het schooltoezicht; voortaan wordt eene acte van bekwaamheid gevorderd in *nuttige* en *fraaie* handwerken, en is deze Verordening ook op die schooltjes toepasselijk. Ook bewijs van *goed zedelijk gedrag* zal van die naaischoolonderwijzeressen moeten gevorderd worden; want ook daarvan zijn zij niet vrij gesteld. Mogelijk, dat zulks niet in de bedoeling van den Ontwerp-maker gelegen heeft, maar dan had hij zich toch beter behooren uit te drukken.

Nog komischer komt ons art. 24 voor. Aan het slot van dat artikel heet het: „Tot het bijwonen van deze bijeenkomsten (d. w. z. tweemaandelijksche vergaderingen van het Hoofd met zijne onderhebbende onderwijzers) kunnen *de ouders* der leerlingen worden uitgenoodigd." Daar zullen onderwijsbelangen, in het bijzonder opvoedkunde, worden besproken. Theoretisch zeer goed Er kan niet te veel voeling zijn tusschen onderwijzer en ouders. Maar is de maatregel ook practisch? Jammer dat Justus van Maurik dood is, anders zou ik hem wel eens zulk een schoolvergadering met ouders, dus met vaders en moeders, willen hooren beschrijven; dan zou men de vermakelijkste tooneeltjes kunnen beleven van mâmâ's, die meenen, dat hun uiltjes valken zijn, of die „geniën in den dop" hebben ontdekt, waar de onderwijzer nog geen flikkering zag. Wij hopen het nog te beleven en hopen tegelijk, dat een kunstenaar aanwezig zij, om ons die tafereeltjes te schetsen.

Bij art. 22 zou men een raadsel kunnen opgeven, nl.: welk verschil is er tusschen *verstandelijke* en *geestelijke* vermogens der kinderen? Het antwoord is: Geen. Is hier *zedelijke* vermogens der kinderen bedoeld, dan hebben wij er vrede mee

Vreemd is er ook in dit ontwerp gehaspeld met de woorden *natuurkunde* en *natuurkennis*. Terwijl voor de examens voor 4e en 3e klas gevorderd worden „de eerste beginselen van de kennis der natuur" (art. 28) of „de beginselen van de kennis der natuur', (art. 29) wordt voor het examen voor den 2en rang geen natuurkennis maar enkel *natuurkunde* gevorderd. Dat past niet in elkaar.

In art. 41 wordt het nog erger gemaakt, daar wordt voor het Bijzonder lager Onderwijs eenvoudig als leervak voorgeschreven: *kennis der natuur*. Blijkbaar heeft men niet geweten, wat door de woorden *kennis der natuur* bedoeld wordt. Dat is geen natuurkunde; maar omvat plantkunde, delfstoffenkunde, dierkunde, cosmografie. Dat alles nu moet op de lagere Bijzondere school onderwezen worden. Waarom hier geen *beginselen?*

Zoo zouden wij nog op menig punt van dit ontwerp kunnen wijzen, om den lezer te overtuigen, dat deze *kostbare* Wet nochtans geen *kostelijke* Wet is.

Zij moge in theorie verdienste hebben en voor Holland berekend zijn, wij zullen dat niet ontkennen, of liaten het liever in 't midden, maar in de praktijk zal zij blijken achter te staan bij de onderwijs-verordening van 1884.

Wij prijzen het, dat men verbetering wil, en wij zullen de laatsten zijn, om te ontkennen, dat er niet op vele punten verbetering kan aangebracht worden, men neme b. v. maar eens het groote getal kinderen, vergeleken met het kleine getal onderwijskrachten. Maar als men dan ook ernstig verbetering wil, dan zij men niet zoo bekrompen, dan helpe men royaal mede; dan zorge men dat de subsidie een hulp worde tot geleidelijke uitbreiding van personeel.

Wil dus, en hiermede eindigen wij, het Bestuur werkelijk het onderwijs verbeteren vooral in de Buitendistricten, dan zal het wijs doen met het Vicariaat van Curaçao in staat te stellen op onbekrompen wijze het aantal onderwijskrachten uit te breiden. Elk ander middel zal blijken een lapmiddel te zijn en zonder resultaat blijven. En daarvoor is toch het schoone geld te duur.

HET NIEUWE MINISTERIE.

Het zal onzen lezers aangenaam zijn iets te vernemen van de mannen, die thans in Holland de teugels van het bewind in handen hebben of zouden gekregen hebben.

1°. Mr. GERARD ANTON VAN HAMEL, de Minister van Justitie en Voorzitter, werd geboren te Haarlem in 1842, promoveerde in 1865 te Leiden tot doctor in de beide rechten, op proefschrift: „De nietigheid van den verkoop van eens anders goed"; was vervolgens substituut officier van Justitie en rechtskundig adviseur aan het Departement van Oorlog en is sedert 1880 hoogleeraar in het strafrecht aan de Universiteit te Amsterdam; is voorts lid der Provinciale Staten van Noord-Holland, eerelid van de Nederl. Vereeniging voor Psychiatrie en Neurologie en medeoprichter van de Nederl. Juristen-vereeniging, van de *Union Internationale de droit Pénal* en van het Tijdschrift voor Strafrecht. Zijne voornaamste werken zijn: Systematische uitgave van Schooneveld's Wetboek van Strafrecht (met Mr. Noyon); Inleiding tot de Studie van het Nederl. Strafrecht; rapporten op verschillende Congressen en tijdschriften-artikelen; „Wetboek van strafrecht met aanteekeningen" (met drie andere hoogleeraren.) Hij was lid der Staatscommissie voor het ontwerpen van een „Wetboek van Strafrecht voor Europeanen in Nederl.-Indië, en Voorzitter van het Ve. Internationaal Congres voor Criminale Anthropologie. Men ziet dus, Professor Van Hamel is zoo maar niet de eerste de beste.

JHR. MR. R. DE MAREES VAN SWINDEREN, minister van Buitenl. Zaken. Hij werd geboren te Groningen in 1857 en promoveerde in 1883 aan de universiteit van Groningen tot Doctor in de rechtswetenschap op proefschrift: „Bescherming, door straf, van landelijke eigendommen." Hij was van 1886—1896 substituut-Griffier te Zutphen, van 1896—1901 rechter te Alkmaar en is sedert 1901 rechter te Haarlem. Alstoen echter kwam er verandering in zijne carrière en werd hij benoemd tot Minister-resident van Nederland in Rumenië, tevens geäccrediteerd bij het Hof van Servië; vandaar uit werd hij benoemd tot buitengewoon Gezant en gevolmachtigd Minister van Nederland te Washington, tevens geaccrediteerd voor Mexico.

Bovenstaande was reeds geschreven, toen de telegraaf de tijding bracht, dat bovengenoemde Ministers niet door H. M. de Koningin waren aanvaard, en eene andere combinatie was gevonden. Dit alles duidt op hoogst moeilijke toestanden in Nederland. Wie de Kabinets-formeerder geweest is, meldt ons de telegraaf niet; doch de couranten per vorige mail ontvangen, meldden, dat aan Mr. Goeman Borgesius de opdracht tot kabinetsformatie was verleend, doch dat hij zelf geen ministerzetel zou bezetten. Men verdiept zich hier in gissingen, *waarom* H. Majesteit, gebruik makende van haar recht, deze twee ministers weigerde te aanvaarden. Wellicht brengt ons de mail van morgen eenig licht daaromtrent.

Volgens de nieuwe combinatie is Minister-president Mr. THEODOOR HERMAN DE MEESTER, tegelijk Minister van financiën. „Hij werd geboren te Harderwijk in 1851, studeerde aan de Universiteit te Utrecht en promoveerde in 1875 aldaar tot doctor in de beide rechten. In hetzelfde jaar werd hij benoemd tot adjunct-commies der 1ste klasse aan de Provinciale Griffie van Overijsel, in 1878 tot commies, chef van het Provinciaal bureau voor Statistiek aldaar en nam tegelijk de betrekking waar van leeraar in de staathuishoudkunde aan de Burgeravondschool te Zwolle; was tevens secretaris-thesaurier der Overijselsche Kanaalmaatschappij en werd in 1885 benoemd tot Secretaris der Gemeente Groningen; in 1882 tot Administrateur chef der Generale thesaurie bij het Departement van Financiën en in 1898 tot vice-president van den Raad van Nederl. Indië. Sinds 1903 bevond hij zich met verlof in Nederland tot herstel van gezondheid. Deze moet echter weer geheel hersteld zijn."

2°. JHR. MR. DIRK ARNOLD WILLEM VAN TETS VAN GOUDRIAAN, Minister van Buitenl. Zaken. Deze promoveerde in 1870 aan de universiteit van Leiden tot Doctor in de rechten op proefschrift: „De nationaliteit van personen en goederen naar het oorlogsrecht." Hij was van 1884 tot 1894 buitengewoon gezant en gevolmachtigd Minister te Constantinopel en is sedert 1894 buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Berlijn.

3°. Mr. PIETER RINK. Deze werd geboren te Tiel in 1851, promoveerde in 1874 aan de Universiteit te Utrecht in de rechten op proefschrift: „Bijdrage tot de leer der noodweer, volgens den *Code pénal*" en is sedert 1874 advocaat te Tiel. Sedert 1883 is hij aldaar lid van den Gemeenteraad en van 1886 tot 1891. Wethouder dier Gemeente. Sedert 1893 is hij ook lid der Provinciale Sta

---

Doch aan de oppervlakten vertoonen al deze steenen de duidelijkste sporen van een plotselinge enorme verhitting. Dit is b. v. zeer duidelijk zichtbaar op den meteorsteen die den 27 Maart 1886 in Arkansas (Cabin Creek) in tegenwoordigheid van verschillende personen neerviel. Hij heeft een verbazend gewicht en bestaat uit gedegen ijzer. Als ijzermeteor is het de grootste, die bij het vallen werkelijk werd opgemerkt. Duidelijk kan men zich overtuigen, dat deze meteor overal diepe, zoogenaamde vingerindrukken vertoont, die klaarblijkelijk in den val zijn uitgesmolten, en dat de smeltende massa in fijne streepen over den steen werd heengeblazen. Meermalen heeft zulk een steen een duidelijk afgepunten vorm, „een borst- en rugzijde," zoodat men zien kan, hoe de richting van zijn vlucht was. De steenen zijn allen van een dunnen gesmolten korst omgeven, die aan den voorkant dieper ingedrongen is dan aan de achterzijde, doch over dien achterkant als een kussen gezwollen zoodat men zien kan, hoe de vloeibare massa onder het vallen naar achter werd geperst, en daar in de luchtledige ruimte vluchtte, die achter dit cosmos-projectiel ontstond.

Waaruit bestaan nu deze stoffelijke bewijzen der buitenaardsche werelden, die stellig en zeker niet van overblijfselen afkomstig zijn, die bij den bouw van ons planetenstelsel wellicht zijn overgebleven, maar van de meest verwijderde zonnewerelden komen, die met de onzen nooit in eenige materieele verbinding kunnen gestaan hebben?

Men zou meenen, dat men heel onbekende stoffen daarin zou vinden, gelijk wij ook in landen van onzen eigen geboortegrond verwijderd zooveel zeldzaam nieuws aantreffen. Doch dit is juist het wonderlijkste, dat die 560 meteorsteenen, welke zich in het Weener Hofmuseum bevinden, allen eenstemmig ons zeggen, dat voor al deze zoo vér verwijderde werelden geen andere bouwstoffen zijn gebruikt, dan voor de onze, dat het samenstel der wereld en het wezen harer materie evenals de haar beheerschende en vormende krachten der natuur overal in het groot heeal dezelfde zijn. Tot nu toe heeft men in meteoren 24 van onze chemische elementen ontdekt, waaronder het meest voorkomen: silicium, kiezelaarde, waaruit ook het grootste deel neerkorst is samengesteld, en ijzer samen met nikkel, kobalt, mangaan en chroom. Evenwel bij alle volkomen overstemming der grondstoffen, komen toch zulke duidelijke verschillen aan het licht, wat de verhouding van mengsel en verdere samenvoeging betreft, dat men bij een min of meer nauwkeurig onderzoek altijd met zekerheid kan besluiten, of een steen van aardsche of cosmischen oorsprong is.

De meteoren worden verdeeld in twee hoofdgroepen, de *steen-* en de *ijzer*meteoren. De eersten bestaan hoofdzakelijk uit silicium met weinig of zonder eenig ijzergehalte, de tweeden uit gedegen ijzer, dat altijd met nikkel vermengd is. De *„steenen"* hebben dikwijls een frappante overeenkomst met den tufsteen van onze vuurspuwende bergen, die in elkander gewrongen en samengesmolten gruismassa, die dikwijls weer met kristallen van Olivin en andere silikaten, (kiezelzure zouten), door smelting afgerond, zijn opgevuld.

Vervolgens heeft men de meest verscheiden overgangsvormen van de *steenen-* naar de *ijzer*-meteoren. Daarentegen heeft men in den laatsten tijd heel zuivere silikaten, volmaakt glas, als meteoren herkend. Dat zijn de zoogenaamde Moldaviten, die er uitzien als gewoon groen glas. Zij zijn verbazend hard, nagenoeg onsmeltbaar en kunnen in onze glasblazerijen in het geheel niet worden nagebootst. Toch bleef men nog langen tijd over deze in twijfel verkeeren, totdat men in Australië een groot terrein ontdekte, waar klaarblijkelijk zeer lang geleden een dergelijke meteorenregen duizenden zulke „flesschensteenen" had neergestrooid, terwijl toch zeker daar nooit glasfabrieken geweest zijn. Ook onze vulkanen brengen, zooals bekend is, zuiver vloeibaar glas voort, de zoogenaamde obsidianen. Bij de steenen, die een overgansvorm vertoonen, ziet men ijzermassa rondom Olivin— en andere kristallen gevloeid.

Ten slotte komen de zuiver nikkelijzermassa's aan de beurt. Voor zoover tot nu de aardkorst onderzocht is, komt daarin gedegen ijzer niet voor. Worden derhalve zulke klompen gevonden, dan kan men zonder meer ze terstond voor vroeger neergestorte meteoren houden. Hierbij komt nog het zeker onbedriegelijk kenteeken der zoogenaamde Widmannstätten's figuren, die op den polijsten kant van meteorijzer ontstaan, wanneer men deze met verdund salpeterzuur behandelt. Dit ijzer vertoont dan volmaakte kristallen.

Men vond ijzerblokken, die in die afmetingen zeker slechts in tijdsruimten van eeuwen op onze aarde kwamen. Een zeer aanzienlijke blok van deze soort herbergt eveneens het Weener Hofmuseum. Het werd in 1884 te Youndegin in West-Australië gevonden en weegt 909 kilo's.

Men zegt, dat het in diamant overgaand Graphiet bevat, zooals men ook in andere cosmische ijzermassa's gevonden heeft. De allergrootste dezer ijzerblokken is evenwel de uit zijn met fabelen omhulde verborgenheid ontrukte „*IJzeren berg*" van de Groenlandsche Eskimo's, die uit stukken er van hun ijzeren wapens vervaardigden.

Reeds kapitein Rosz had er in 1818 van gehoord.

Doch aan den onvermoeiden Noordpoolreiziger luitenant Pearij gelukte het eerst, hem te vinden, en na verschillende voorbereidende tochten hem na ontzaggelijke moeiten uit het ijs der Melvillebaai te bevrijden en naar New-York te transporteeren. Den 3 October 1903 deed de kolossus zijn intocht in New-York.

Nog een anderen zeer eigenaardigen ijzer-meteor heeft men in het najaar van 1902 in Oregon gevonden,

ten van Gelderland en sedert 1901 lid der Tweede Kamer voor Arnhem. ZEd. is ook behalve ridder van den Nederl. Leeuw, Commandeur in de Orde van Simon Bolivar van Venezuela.

4°. Van den nieuwen Minister van Marine H. J. COHEN STUART is het ons niet gelukt eenige levensbijzonderheid te achterhalen. Alleen weten wij, dat hij is Kapitein-Luitenant ter zee en Vicepresident van den ministerraad, eene nieuwe tot nog toe in Nederland onbekende waardigheid.

5°. Generaal Majoor HENDRIK PETER STAAL. de nieuwe Minister van Oorlog. Deze is geboren te Zwolle in 1845 en werd opgeleid aan de Koninklijke Militaire Academie, doorliep alle officiersrangen bij het wapen der Infanterie, was van 1884 tot 1892 kapitein, van 1895 tot 1896 majoor en van 1896 tot 1900 luitenant-Kolonel van den Generalen Staf. Van 1897 tot 1900 was hij Directeur van de Hoogere krijgsschool en is sedert 1900 Commandant van het 1ste Regiment Infanterie met den rang van Generaal Majoor.

6°. JACOB KRAUS, Minister van Waterstaat en Nijverheid, is geboren te Groningen, werd aan de Polytechnische school opgeleid tot civiel-Ingenieur en is sedert 1898 hoogleeraar, sedert 1900 hoogleeraar-Directeur en sedert Juli 1905 *Rector magnificus* dezer inrichting, sinds weinige maanden verheven tot Technische Hoogeschool. Hij was van 1890 tot 1898 werkzaam in Chili als hoogleeraar aan de universiteit van Santiago en uitvoerder der havenwerken aldaar, ging in 1899 naar Java als lid der Commissie door den minister van Koloniën benoemd in zake de Solo-val. lei en schreef het verslag daarvan. In 1901 ging hij opnieuw voor 6 maanden naar Chili voor de havenplannen van Valparaiso. Hij is ook consul-Generaal der Chileensche Republiek in Nederland.

7°. Mr. EDWARD ELLIS VAN RAALTE, Minister van Justitie, is geboren in 1841 te 's Gravenhage. Hij promoveerde in 1864 aan de Universiteit te Leiden tot Doctor in de beide rechten, vestigde zich als advocaat te Rotterdam en was tot 1872 leeraar in de staathuishoudkunde en het handelsrecht aan de Hoogere Burgerschool aldaar. Hij werd in 1893 benoemd tot waarnemend Rijks-advocaat, was van 1897 wethouder van Rotterdam. Sedert 1897 is hij lid der Tweede Kamer voor Rotterdam V.

8°. Mr. JACOB DIRK VEEGENS, Minister van Arbeid en Landbouw, een nieuw Ministerie, werd geboren in 1845 te 's Gravenhage, promoveerde aan de Universiteit te Leiden tot Doctor in de rechten op proefschrift: „De banken van leening in Noord-Nederland tot het einde der 18e eeuw." Hij was van 1881 tot 1888 Griffier der Tweede Kamer en van 1888 tot 1901 lid dier Kamer.

Als griffier der Tweede Kamer was hij secretaris van de commissie van enquête (1886-1887); later als lid van de Tweede Kamer lid der Staats-Commissie van arbeidsenquête (1890-1894) tevens voorzitter van de 2e. afdeeling dier commissie (noordelijk gedeelte des lands); voorts lid van de staatscommissie voor de Zuiderzee [1892-1894]. Hij schreef vele artikelen in tijdschriften over sociaal-politieke onderwerpen, vooral in de „Vragen des Tijds" en in „De Gids;" voorts werken over: faillietrecht, auteursrecht, schets van het Burgerlijk Recht (deze laatste is nog niet voltooid.)

9°. Mr. W. DIRK FOCK, Minister van Koloniën, vooral voor ons kolonisten een gewichtig man, is geboren te Wijk-bij-Duurstede in 1858. Hij promoveerde in 1880 te Leiden tot doctor in de rechts- en staatswetenschappen op proefschrift: Iets over art. 23 der Wet van 12 Juli 1855". Hij was van 1880 tot 1881 advocaat te Semarang, daarna tot 1898 advocaat te Batavia en lid der Redactie van het „Indisch weekblad van het recht" te Batavia en sedert 1892 Consul van Oostenrijk-Hongarije aldaar. Hij vestigde zich in 1899 als advocaat te Rotterdam, is sedert 1900 lid der Provinciale staten van Zuid-Holland voor Rotterdam III en sedert 1901 lid der Tweede Kamer voor Rotterdam. I.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

CORRESPONDENTIE.

H. C. 't Is geen gelukkkige tijd, dien U gekozen heeft voor zulke uitgebreide ingezonden stukken, als die welke U de goedheid had ons te zenden. Wij moesten zelfs de reeks artikelen over de vraag: Waarom geen landbouw in onze Kolonie? onderbreken, ten einde de ontwerp-verordening regelende het onderwijs in de Kolonie Curaçao tot haar recht te laten komen. En nog hebben wij ons zelven bij de behandeling dier ontwerp-verordening zeer moeten bekorten. Geduld dus, waarde Vriend geduld.

Scheepvaart.

Van 1 — 16 Aug. zijn onze haven binnengeloopen:

Stoombooten	18
Goeletten	17
Bijlanders	16
Brikken.	1
Totaal	52 schepen.

Dat is weer een middelmatig getal. Men trekke uit deze getallen, vooral voor de stoombooten, geen al te optimistische conclusiën. 't Zijn meestal geen handelsbooten maar veebooten, die hier kolen komen innemen. Dat kolen laden zou zeker voor de Kolonie iets zijn, als de prijzen door de concurrentie der twee groote kolen-maatschappijen, en dus ook de werkloonen, niet zoo uiterst laag waren.

Maar 't is toch altijd iets.

Jubelfeest van Pastoor Willems.

Met veel geestdrift is door de parochie van St. Anna het zilveren priesterfeest van haren Herder gevierd. De Kerk van St. Anna was met smaak versierd door vaardige dameshanden. Toen om 9 uur de pastoor in een met twee schimmels bespannen rijtuig van Pietermaai aan de Kerk kwam, werd hij daar door de muziek van Santa Rosa en door een aantal allerliefste bruidjes ontvangen. Mgr. J. J. A. VAN BAARS assisteerde *pontificaliter* bij de H. Mis door den Jubilaris opgedragen; onder den H. Dienst voerde het koor eene mis uit van PEROSI. Na 't Evangelie hield Mgr. J. J. A. VAN BAARS met den mijter getooid en den bisschopsstaf in de hand de feestrede, waarin ZDH. den lof van het priesterschap in 't algemeen, en van dezen priester in 't bijzonder verkondigde en hem tegelijk zijn Bisschoppelijken dank bracht voor al het werk, dat de Jubilaris gedurende bijna al de jaren van zijn priesterlijke loopbaan aan 't Vicariaat van Curaçao had bewezen. Een plechtig *Te Deum* besloot de plechtigheid, die door eene overtalrijke menigte werd bijgewoond.

Na de H. Mis kwamen de notabelen der parochie den ZEerw. Jubilaris feliciteeren en werd hem namens de parochianen door Mr. TH. I. A. NUIJENS een geschenk in geld aangeboden tot opluistering van den tempel van St. Anna. Ook de Heer ROMIJN voerde het woord namens het college van Collectanten en het Armbestuur.

Des avonds te zes uur was er pontificaal Lof, waarna eene menigte parochianen gebruik maakte van de gelegenheid, om den waardigen Jubilaris te feliciteeren.

Te halfacht gaf de Kapel van het Weeshuis van *Santa Rosa* eene schitterende uitvoering in de kiosk op het Molenplein vóór de woning van Mgr. VAN BAARS, waar de geestelijkheid zich vereenigd had. Het spel der weesjongens was uitstekend en verdiende herhaaldelijk de geestdriftige toejuiching van de talrijke menigte, die zich op het plein bewoog.

Wij twijfelen niet of deze feestviering zal den band van sympathie van de kudde jegens haren herder nauwer hebben toegehaald. Moge de waardige priester dit nog lange jaren ondervinden.

Vrede ?

De onderhandelingen zijn druk aan den gang te Portsmouth (Ver. Staten). De voornaamste eischen der Japanners zijn:

1°. Terugbetaling van $550.000.000 oorlogskosten.

2°. Afstand van het eiland Sachaline aan Japan.

3°. Ontruiming van geheel Manchurië door de Russen.

4°. Overdracht aan China van alle privilegiën, die Rusland in die provincie genoot.

5°. Overdracht aan Japan van den Oost-Chineeschen spoorweg ten zuiden van Kharbin.

6°. Erkenning van het protectoraat van Japan over Corea.

7°. Erkenning van het recht van visscherij in de wateren ten Noorden van Siberië, van Vladivostock af tot aan de Behring-zee.

8°. Overgave aan Japan van alle Russische oorlogsschepen, die zich in neutrale havens bevinden.

9°. Afstand van de pacht, die China aan Rusland had toegestaan van het schiereiland Liao-tung met inbegrip van Port-Arthur en Dalny.

10°. Beperking der oorlogsmacht van Rusland ter zee in het Uiterste Oosten.

Men zegt, dat de onderhandelingen goed vorderen, doch dat de Russische gevolmachtigden niet hooren willen van oorlogsschatting en afstand van 't eiland Sacharine.

die 13,500 kilo's weegt. Zijn zeer bijzondere geheel uitgevreten gedaante heeft hij zeker niet te danken aan zijn val, maar aan verweering.

In de openingen bevond zich waarschijnlijk oorspronkelijk zwavelijzer, gelijk het ook van ander meteorijzer bekend is. Dit is veel meer voor uitlooging en verweering vatbaar dan gedegen ijzer. De holten in deze meteor zijn zoo groot, dat men er een paar kinderen als in een wieg kan neerleggen.

Welk een verborgen geschiedenis moeten deze gezanten uit die verwijderde wereld der vaste sterren wel gehad hebben, afvorens zij op onze aarde nederkwamen. De meest uiteenloopende gissingen heeft men daaromtrent geuit. Het waarschijnlijkste is wel, dat men hier met brokstukken van wereldlichamen te doen heeft die door een of andere catastrophe zijn losgerukt. Wanneer ook onze aarde in puin viel, zou zij eveneens werkelijke meteoorsteenen leveren. Want het is meer dan waarschijnlijk, dat gedegen ijzer, hoewel het niet gevonden wordt in de den mensch toegankelijke diepten der aardkorst, toch dieper wel moet te vinden zijn. Het eigenaardig praceo van kristallisatie, ons door de Widmanstätten's figuren bekend geworden, moet onder zeer hoogen druk hebben plaats gegrepen, dezelfde dien wij ook op grootere diepte in de aardlagen zouden vinden. Bij die wereldcatastrophe smolten die afzonderlijke brokstukken op verschillende wijzen aan een, zooals de inwendige struktuur der meteoren aantoont. In een bijzonder geval kon Prof. BERWERTH, de directeur der Weener meteorencollectie, zoo niet bewijzen, dan toch als zeer waarschijnlijk aantoonen, dat het oorspronkelijk lichaam, dat ergens buiten onze aarde in puin viel, zeer groot, veel grooter dan onze aarde moest geweest zijn. Het onderzoek betrof het eerst onlangs in Duitsch-Zuidwest Afrika gevonden ijzer van Mukerop. Op den zijkant er van ziet men de Widmanstätten's figuren en eveneens zeer duidelijk verschillende lagen in steen, waarin de kristallen op verschillende wijze naast elkander liggen. De eenige verklaring daarvoor is, dat dit stuk ijzer een ontzaggelijk tweelingkristal heeft behoord.

BREZINA, een der beste kenners der meteoren, is van meening, dat de struktuur van de meesten door een plotselinge, versnellende kristalliseering verklaarbaar is. Bij die veronderstelde wereldcatastrofen bestond hiervoor wel kans, maar het ontstaan van zulke buitengewoon groote kristalindividuen, zooals BERWERTH tracht te bewijzen, veronderstelt een zeer langzaam proces van kristallisatie, dat aan die catastrophe voorafging. Dit staat vast, dat de geschiedenis der meteoren, alvorens zij bij ons in rust kwamen, zeer ingewikkeld is geweest.

Zeer veel zullen wij deze hemelboden kunnen vragen, vóór zij ons hun laatste geheim ontsluierd hebben.

Die Woche, 1904,

Heft, 3 S125 — 129.

Dank.

Wij ontvingen in dank van den HEdG. Heer Gouverneur de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Rapporteurs over de *Ontwerp-verordening tot intrekking der Verordening tot heffing eener Inkomsten-belasting, vastgesteld 20 Febr. 1904.*

Men zegt wel eens: alle polemiek is onvruchtbaar, of zelfs uit den booze. Zou men dit ook kunnen toepassen op de wisseling van stukken, die er plaats heeft tusschen den Gouverneur en den Raad? 't Heeft er veel van. Gewoonlijk blijft én de Gouverneur én de Raad op zijn punt staan. Zoo ook hier. De Gouverneur kan zelfs het door den Raad geopperde denkbeeld, om de behandeling van de Inkomsten-belasting op te schorten tot dat een schema der algeheele herziening der belastingen zal zijn vastgesteld, niet in overweging nemen.

Wat nu? zal de Raad hiermede tevreden zijn? Wij gelooven het niet.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Juan Beltran, M. F. Curiel, Antonio Daal, Sra. Maria Vda. de Andrade, Jacobo D. Henriquez, Mariana de Hernandez, Brigida G. de Hurtado, Inesia Jacob, L. S. Maduro, Anita Martina, Meiselina Pataca (brief en wissel), Ilerion Paulus, Dilia Pieters, Cordilia Piterz, G. A. Pineda (aangeteekend), Jesus M. Ramires, Juliana Torres en niet voor verzending vatbaar eene briefkaart en een drukwerk geadresseerd aan Altagracia Ortega Martinez en Pedro Montesino & Sra., Tocuyo.

Regenval.

GEDURENDE JULI.

		mM.
Plantage	Knip	31
„	Savonet	20,4
„	Klein Sta. Martha	12,5
„	Daniel	7,7
„	Veeris	10,6
„	Noordkant	8
„	Gr. St. Joris	7,2
Seinpost Oost-Divisie		20,5
Quarantaine Beekenburg		34,4
Fort Amsterdam		17,9

Dat is dus gemiddeld over het geheele eiland 17,02 mM. In de opgaven, verstrekt door het Departement van Openbare Werken, vinden wij ditmaal vermeld onder het hoofd *Windsterkte*, dat zij berekend is volgens *de schaal Beaufort.* Nu komt het ons voor, dat het wel wat veel gevorderd is van de kennis van het publiek, te weten, wat de *schaal Beaufort* is. De opgave in Kilometers per uur moge misschien niet zoo wetenschappelijk zijn, ze won het ten minste in duidelijkheid voor het publiek.

De barometerstand in Juli varieerde tusschen 766 en 761,5. De Thermometerstand tusschen 30 en 24 C. De betrekkelijke vochtigheid der lucht tusschen 71 en 82. De windrichting was met weinig uitzonderingen doorloopend Noord-Oost ten Oosten.

Ernst of fantasie?

Er loopen weer allerlei geruchten over vermoedelijke plannen van Gral. CASTRO tegen Curaçao. Wij deelen mede. wat er ons van ter oore kwam.

Men zegt, dat de veebooten, die tweemaal per week hier aankomen op hun reis naar en van Cuba bedreigd zijn, dat als ze hier kolen innemen, zij in Venezuela geen vee meer mogen laden. Anderen weten mee te deelen, dat voortaan schepen, die niet in Venezuela gebouwd zijn, geen Venezolaansche vlag meer zullen mogen voeren.

Deze maatregel is alweer fataal voor onze kleine scheepvaart.

Weer anderen verzekeren, dat nu de Fransche Kabel-maatschappij in hoogste instantie haar proces met de Venezolaansche Regeering verloren heeft Gral. CASTRO zelf een onderzeesche kabel gaat leggen, waardoor Curaçao heelemaal van Venezuela geïsoleerd zou worden. Arme koloniale kas in dat geval, daar er dan aan de Kabelmaatschappij zal bijbetaald moeten worden, in plaats van een surplus te ontvangen!

Zou werkelijk de bedreiging vroeger door GUZMAN BLANCO gedaan, dat nl. „Curaçao in een visschersdorp zou veranderen", nu in vervulling gaan?

Wij herhalen hier onze vraag: Aan wien de schuld?

Ontvangen.

Wij ontvingen in dank van de feestcommissie voor den verjaardag van H. Majesteit een rijk gevarieerd feestprogram Van *dit* program zal men nu niet meer kunnen zeggen, wat men dikwijls in vorige jaren hoorde, dat het antidiluviaansch is, of gestereotypeerd.

Er is nieuws, er is variatie; ofschoon er altijd wel weer zullen zijn (Robertus Nurks leeft overal), die het betreuren zullen, dat er geen vuurwerk is, niet denkend aan de *enorme* som, die daardoor verslonden wordt.

Het spijt ons, dat ons in dit nummer de plaatsruimte ontbreekt, om het program in zijn geheel op te nemen. Wij hopen het de volgende week te doen.

Artesische putten.

De Amerikaan, die ons gelukkig maken zoude met artesische putten, is in Venenezuela gevangen gezet wegens schulden. Hij moet echter weder onder borgtocht losgelaten zijn en naar Amerika, (anderen zeggen Trinidad) vertrokken zijn.

VENEZUELA.

Verleden Zondag passeerde hier op de *Philadelphia* de heer CALHOUN, afgevaardigde van Pres. ROOSEVELT, om in Venezuela onderzoek te doen naar alle Amerikaansche zaken, die daar hangende zijn of geweest zijn en daarvan rapport uit te brengen.

Wij veronderstellen, dat die heer te Caracas niet erg welkom zal zijn en niet zonder reden.

Ingezonden Mededeeling.

Advertentien.

Curaçaosche Maatschappij.

tot Bevordering van Landbouw, Veeteelt, Zoutwinning en Visscherij.

Het Bestuur maakt bekend, dat in de Leeszaal der Maatschappij, benevens onderscheidene weekbladen en maandschriften betrekking hebbende op Landbouw en Veeteelt, etc., thans ook ter Lezing liggen Bulletins N°s. 1, 2, 3 en 4 van de Landbouw Inspectie in West-Indië, de laatst uitgegeven nummers van „West-Indian Bulletin" (Brit. Imp. Dep. of Agr. for the W. I.) en Bulletin of Dep. of Agr. (Jamaica), welke Bulletins zeer belangrijke onderwerpen behandelen.

Het Bestuur vestigt de aandacht op het eveneens ter leestafel liggend Juli-nummer van het Nederlandsch tijdschrift „Cultura," waarin onder meer een lezenswaardig Artikel over Curaçao voorkomt van de hand van den Heer R. H. Rijkens.

Curaçao, 5 Augustus, 1905.

Het Bestuur vnd.

Voorzitter, H. H. R. CHAPMAN,

Secretaris. G. B. DUSSEL,

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO.